

POŚLANIEC

MESSANGER

POLSKO-KATOLICKIEGO KOŚCIOŁA

Published weekly by Rev. Joseph Zielonko. — 179 Court Street

"Entered as second-class matter August 20th 1924 at the post office at Newark, New Jersey, under the Act of March 3, 1879."

Subscription per annum \$2.00 — Single copy 5 cents
Przedpłatę rocznie \$2.00. — Pojedynczy nr. 5 centy

Vol. III. Newark, N. J. Niedziela — 8 Sunday, June 7th, 1925

No. 22. 123

OD REDAKCJI

Pan Antoni Kutyniak, zamieszkały pod. No. 381 Littleton Ave., Newark, N. J.,

Jest upoważniony do zbierania ogłoszeń, prenumeraty oraz zjednywania nowych czytelników dla naszego pisma POŚLANIEC.

Uprasza się przeto wszystkich aby ułatwili pracę, przedstawicielowi naszego pisma panu Kutyniakowi.

Cześć i pozdrowienie Wszystkim — Ks. Józef Zielonko, wydawca.

KRONIKA KOŚCIELNA

W piątek, 5go czerwca, o 7:30 wieczorem, odbędzie się zgromadzenie parafjan, Polsko-Katolickiego Kościoła, 179 Court St. Uprasza się przeto wszystkich którzy są wpisani na listę członkowską, aby byli obecni.

Zawiadamia się też rodziców, że dzieci przystąpią do pierwszej Kom. św. w niedzielę, dnia 21-go czerwca.

Jak Niektórzy Polacy Myśleli i Pracowali, Aby Wywalczyć i Odbudować Wolną Polskę. — Historyczne Dokumenty z Przed 10-ciu Laty.

Konsulat Rzecz. Polskiej.

Dnia 26-go listopada 1919 r.

No. 766 pr.

Do Ks. Józefa Zielonko

246 Van Buren St., Newark, N. J.

Wielebny ks. Proboszczu:—

Zalączamy przy niniejszem po-
kwitowanie wyrażam serdeczne po-
dziękowanie za szlachetny i patrio-
tyczny dar, który stosownie do życzenia
przekazany został Ministerstwu Skar-
bu w Warszawie.

Konsul Generalny

W z. J. Barthel-Weydenthal

ZALĄCZNIK

Konsulat Gen. Rzplitej Polskiej
w Nowym Yorku

Kasa Generalnego Konsulatu Rze-
czypospolitej Polskiej kwituje niniej-
szem odbiór kwoty \$124.53 (dwieście
sto dwadzieścia cztery dolary i 53 cen-
ty otrzymanej od Ks. Józefa Zielonko,
Newark, N. J. tytułem daru na Skarb
Państwowy Polski. Suma podniesiona
w banku w Phila., Pa. na książeczkę
złożoną już poprzednio. Nowy York,
N. Y. dnia 17/11/1919.

J. J. Turek, kasjer.

Co mogłem i co było w mojej mocy
czyniłem dla odbudowania wydartej
wolności Narodowi Polskiemu i złącze-
nia rozdartej na trzy części mojej
Ojczyzny Polski.

Dziś, nie tylko ja, ale cały Polski
Lud cieszy się z tego, że mamy wolną
i niepodległą Polskę.

Ze są braki, niedomagania tu i ow-
dzie, to przy cierpliwej starannej pra-
cy i zrozumieniu się wszystkim, że się
wszystko naprawić, uporządkować tak

aby wszystkim w Polsce było dobrze.

Dając niniejsze sprawozdanie z swojej działalności w czasie walk o niepodległość Polski—wszystkim którzy mi pomagali w urządzaniu wieców, którzy przyjmowali moje prośby, rady i wskazówki, którzy składali ofiary; pismom polskim które poświęciły tej sprawie miejsce na propagandę — a szczególnie moim parafjanom i przyjacielom w Filadelfji, Manville, Newark, serdeczne podziękowanie.

Spełniliśmy swój obowiązek za który zapłatę już mamy—to wewnętrzne zadolenie, że nie napróżnośmy pracowali, cierpieli, byli prześladowani i bojkotowani.

Zmartwychwstała Polska, Matka nasza dziś jest wolna i niepodległa. Oby nią była po wszystkie czasy.

Na uczczenie wolności Ojczyzny naszej Polski, założyliśmy w Newarku Kościół Polsko-Katolicki pod wezwaniem Zmartwychwstania Polski.

Jest to pierwsza w świecie Polsko-Katolicka parafia, pod tem wezwaniem. Wyszliśmy z tego założenia, że zanimbyliśmy chrześcijanami, Bóg nam wyznaczył miejsce do zamieszkania na ziemi—to Polskę—dał nam polską mowę i miano Polaków.

I wysyłał nam kierowników, wodzów, proroków, mędrców i nauczycieli aby zachowali nas aż dotąd.

Przez przeszło 900 lat życia w Chrześcijaństwie, doświadczaliśmy Bożej pomocy i opieki w najkrytyczniejszych chwilach. W chwilach utraty wolności to śmierci—teskniliśmy do radosnego święta zmartwychwstania—to odzyskania utraconej wolności.

O tę wolność, o tę radosne święto Zmartwychwstania Ojczyzny naszej walczyli ojcowie ojców naszych i nam tę walkę w krwi i kościach przekazali. Święto Zmartwychwstania Polski jest tak starem, jak stary jest lud polski.

Jeszcze nie było Chrystjanizmu, jeszcze nie było, rzymsko-katolickiej czy innej Chrześcijańskiej religji z ich

naczelną władzą. Jeszcze nie było Rzymu, papieży i ich roboty Kreowania świętych—ale była wdna i niepodległa Polska, a w niej wolny polski lud.

Wszystko się może zmienić, a nawet zginąć, ale Polska i polski lud zostanie.

Dlatego to, wybraliśmy święto zmartwychwstania Polski, aby cały świat wiedział, że Polacy kochają wolność i niedadzą Jej nikomu wydrzeć.

To jest nasz testament, to jest nasz rozkaz dla przyszłych pokoleń, aby Polska była zawsze wolną, świętą, nie naruszoną w granicach, a nieskalaną w czynach!!! Ks. Józef Zielonka.

PRZYSZEDŁ DO SWOICH, A SWOI GO PRZYJĘLI . . .

Miljoner H. Thaw, który za morderstwo skazany został do więzienia dla warjatów, a po ośmiu latach pobytu w tem więzieniu dzięki swoim miljonom i wpływowi przyjaciół odzyskał wolność, odbył przed kilku dniami tryumfalny wjazd do „wesołego świata” na Broadway’u w New York’u.

W jednej z pierwszorzędných restauracji nowojorskich, przywitano mordercę, sadystę i warjata uroczyście i wspaniale. Orkiestra grała ulubione p. Thaw’a melodie, tancerki kabaretowe na cześć jego wyżej nogi podnosiły, a „wielki świat” nowojorski zmieszany z półświatkiem” pił na zdrowie gościa, który za honor spotkany, tysiącami dolarów zapłacił.

Miljonerzy uczcili swego kolegę miljonera — Ks. Sokoliński, będąc proboszczem parafji Narodowej w Duluth Minn. przywłaszczył sobie nie swoje pieniądze i uciekł do Detroit, Mich. W Detroit uczynił też podobnie. Parafjanie z Duluth, zaskarżyli Ks. Sokolińskiego, a sąd go ukarał kilkoletniem więzieniem w Stillwaters, Minn.

Ks. Sokoliński z więzienia wydał otwarty list, do dawnych swoich parafjan w Duluth Minn., w którym prosił wszystkich, aby zostawili Kościół Na-

rodowy jako nie nie znaczący, a powrócili na łono prawdziwego rzymsko-Katolickiego Kościoła, bo on, Sokoliński zerwał z Kościołem Narodowym, 5-go Marca, 1922 roku.

Przed kilku tygodniami Ks. Sokoliński opuścił swą rezydencję karną w Stillwaters, Minn. Dziennik Polski z Detroit, Mich. z dnia 21-go Maja br. w recenzji obchodu z Hamtramck tak oto pisze: „Po Ks. Ziembie wystąpił z mową świeżo przybyły do Stanów Zjednoczonych Ks. Sokoliński, który wyraził wiele nadziei w naprawę stosunków w Polsce, a mówił to na podstawie własnych doświadczeń. Mówce nagrodzono oklaskami i na jego mowie zakończono program obchodu”.

Wolno było księżom narodowym przyjąć swego kolegę po fachu, do swego grona. Ale niewolno księżom narodowym, mieszkańca zakładu karnego w Stillwaters, Minn. przedstawiać ludowi polskiemu, jako Ks. dopiero przybyłego do Stanów Zjednoczonych”

Skoro już Ks. Sokoliński na nowo pozostał księdzem w Kościele Narodowym, mogą parafie narodowe zawczasu myśleć o tem, że je to samo spotka, co spotkało parafię w Duluth, Minn.

Ks. Hodur powinien na tę intencję zwołać nadzwyczajny synod aby ustanowić nowy dogmat o cudownem przemienieniu się Ks. Sokolińskiego z zakładu karnego w Stillwater, Minn. do Polski, a z Polski do Kościoła Narodowego. Tak pożądnie błagować i kpić z polskiego ludu, to zaiste zdolny może być tak zwany biskup Kościoła Narodowego.

A jednak są niektórzy rzymsko-Katolicy Księża, pragnący łączności z temtak zacnem towarzystwem i ostatecznie nawet, dwa czy też więcej razy, poświęcany na zewnątrz, ks. Jan Pałaszewski rozpoczął studja nad tą cudowną przemianą przenoszenie się bez karnie z miejsca w miejsce u kierowników tego bądź co bądź ciekawego zespołu w Scranton, Pa.

Wątpliwy jednak w.to, aby Hodur wy olej pomógł w czemkolwiek ks. Pałaszewskiemu.

Ale swoi muszą iść do swoich — bo im u swoich najlepiej...

MILI BRACIA!

Za broszurki i gazetki, które otrzymaliśmy w prezencie, dziękujemy jak najserdeczniej. Są one nadzwyczaj wartościowe, gdyż stanowią podstawę naszego dalszego życia.

Zaznaczyć musimy, iż już dotąd z Waszych pism wiele i wiele dobrego nauczyliśmy się. Znajdujemy w nich prawdziwe i pouczające wiadomości a to jest dla nas rzeczą najważniejszą.

Prosimy serdecznie o łaskawe dalsze przesyłanie nam takich pouczających broszurek.

Z głębokiem szacunkiem

Stanisław Wałach
Stanomin, p. Ośnieszczewko, pow. Inowrocław, Półnańskie, Poland. 1/5/1925.
Dla braku funduszów nie jesteśmy w stanie płacić.

PACIERZ „POBOŻNEJ”

„ISKRY” I SPÓŁKI

W imię Ojca Lewiatana, córki Rady Zjazdu i ducha pobożnego wyzysku — amen.

Ojcie nasz, Cieluchu Złoty, któryś jest ukryty w bankach całego świata i kieszeniach księży i panów, świeć się znamie twoje. Króluj niepodzielnie na ziemi, oraz w sercach i kieszeniach naszych. A święta wola twoja niech będzie przestrzegana przez naszych białych murzynów.

Tysięcprocentowe zyski daj nam dzisiaj i przebacz słabości i tchórzliwości naszej, jeśli w czemkolwiek kiedykolwiek przewiniliśmy, idąc na chw. Nowe ustępstwa robotnikom i innym gojom, co nie z własnej woli, tylko pod presją „bezbożnych” rządów socjalistycznych strejków i.t.p. gwałtów uczyniliśmy.

I nie wódz nas na pokusę głupiej miłości bliźniego, filantropji i ludzkości, ale zachowaj w trzeźwej i zdrowej orjentacji gwoili naszego interesu — Amen.

Bądź pozdrowiona Polsko, Knuto-Falszowskich, wierna służebnico Rzymu i kapitalistów całego świata, pełnaś jest bogactw: węgla, nafty, soli, drzewa, jaj, świń, krów i . . . białych niewolników.

Błogosławieństwo Cielca Złotego i Papieża włoskiego z tobą. Tyś jest wybrana i błogosławiona pomiędzy wszystkimi narodami ziemi gdzie górnik w akordzie zdoła ledwo zarobić na kilo chleba za godzinę pracy w podziemiu, smrodzie i w oblicza grożącej mu śmiercią i kalectwa, pracując tylko 24 godzin na tydzień. Owoc żywota twojego, Konstytucja marcowa, plód to poroniony, bo choć termin jej narodzin w życiu dawno już minął, to jednak do dziś dnia nie żyje. A jej prawa w dalszym ciągu dzierży z racji pierworodztwa, Konstytucja majowa, która również nigdy nie żyła, bo w żywocie matki uduszona była rękami naszych przodków duchowych, t.j. polskich magnatów i księząt kościoła. Za co cześć jej świętkom i pamiątkom niech słylnie na wieki wieków — Amen.

Wierzę w Cielca Złotego, godło kapitalistów całego świata i służę jego Aarona — kler starego świata wszelkich odcieni, tańczący dokoła boga naszego, który jest sprawcą naszych fortun.

Wierzę w papieża włoskiego i służę jego: biskupów i proboszczów, wiernych sprzymierzeńców możnych tego świata, którzy mają moc czarodziejską w swem słowie i kropidle, że potrafią sprytnie, bez krwi rozlewu łagodzić i oswajać ze swym niewolniczym losem nasze bydło robocze, obiecując im gruszek na wierzbie.

Wierzę w czarodziejską moc brzęczącej monety, która wypagadza zmarchozone czoło urzędnika-służby, łagodzi tortury świętej pamięci grzesz-

ników, co się już wyczuć daje po błogiem uśmiechu księdza, usuwa w cień zapomnienia wstydlivość dziewicy, zrywa więzy braterstwa między zafanymi i towarzyszącami, głuzy sumienie któreśmy odziedziczyli w spadku po „nałwnych” przodkach naszych.

Wierzę w tryumf kapitału nad pracą, siły nad prawdą, ciemnoty nad światłością i wieczne królestwo szatana — ducha zła i wyzysku — Amen.

Dziesięć przykazań kapitału:

My, którzy posiadamy w rękę swoim kapitały, kopalnie, fabryki, majątki ziemskie, jesteśmy bogami ziemi, a jako bogowie postanawiamy:

1. Nie będziesz uznawał żadnej władzy innej prócz naszej, wszelka inna władza o tyle może być słuchana, o ile broni i uwzględnia interes kapitału.

2. Nie będziesz nigdy narzekał ani źle mówił na panów i księży.

3. Pracuj i pracuj, nawet w niedzielę i święta.

4. Szanuj władzę przedsiębiorstwa w którym pracujesz.

5. Nie trać czasu drogiego, ale pracuj 12 godzin w dzień powszedni, a 24 w niedzielę, a będziesz miał tyle, że ci na fiutkę i koszulę wystarczy.

6. Nie będziesz cudzołożył z socjalistami, komunistami, enperowcami i innemi wywrotowcami, żydami, maso-nami, heretykami, bo cudzołoży, kto partję wrogie endecji i kościołowi panującemu podtrzymuje i programy ich uznaje.

7. Nie kradnił dobra pańskiego, ani się o swą krzywdę upominaj, bo cię jako komunistę p. Gajewskiemu każemy aresztować, albo litością tknięci wyciąg łamy.

8. Nie będziesz udawał chorego, ani poturbowanego dopóki nie umrzesz.

9. Nlechaj cię nigdy myśli zła nie zawiedzie iść do Kościoła na „Dziwłaty” lub czytać heretycko-socjalistyczne pisma, ale chodź zawsze do spowiedzi i do Kościoła rzymskiego, czytaj tylko prawowłerną „Iskrę”.

10. Nie porządaj mieć urlopu, emerytury, odszkodowania kiedykolwiek, własnego domu, kawałka roli i stanowiska niezależnego, bo przy twym zarobku tego nigdy mieć nie będziesz.

Będziesz miłował interes kapitalisty ze wszystkiego serca twego, a towarzysza, zdradliwego dla kapitału, nie o mieszkając wydać.

Niech żyje partja Knuto-Falszowskich! — Amen:

Czytając „pobożną” „Iskrę” mimowoli wyczuć się daje treść powyższego „pacierza” i ton ordynarnego nadużywania Boga i Ojczyzny jako pustych frazesów, osłaniających brzocho i kieszenie jednostek. Tym panom zdaje się, że Polska i Kościół to oni. Podobne myśli z pewnością miałyby wrzód, w niedobrem miejscu zbudowany, gdy by mógł myśleć i redagować „Iskrę”. Toż wszyscy mu ulegają, im się kła-

niają, by broń Boże nie obrazić. Nie dziwimy się przeto wcale, że „Iskra” nas tsrawić nie może i coraz częściej kubłą pomyj swoich wylewa na Kościół. Polski i jego założyciela, bo ten się poznał na musztardzie i prawdą w oczy syple. . . .

Wiedźcie jednak panowie z „Iskry” że wrzody z czasem pękają i giną, to będzie i z wami.

Satyr.

[Głos Ziemowida].

Musimy wyznać prawdę wszystkim, że w Ameryce ten sam pacieź odmawiają rzymsko-Katolicy Księża wraz z swoimi niektórymi parafjanami. Co zaś do pism, to z wyjątkiem kilku wiodących swój suchotniczy żywot z braku poparcia — wszystkie inne pisma polskie „dują w dudkę” zfabrykowaną na modłę Iskry.

Nic też dziwnego, że naród karmiony

J. ZAJĄC

Pierwszorzędną Polska Restauracja

Otwarta dzień i noc dla wygody wszystkich

64 JONES STREET,

NEWARK, N. J.

Najdoskonalszym upominkiem dla najdroższej osoby jest czysty djament.

Dostarczamy przez 4 pokolenia najlepsze djamenty.

Z okazji świąt polecamy nasz wielki skład Ssanownym odbiorcom

NORBERT BERTL

46 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

Telefon Market 3336

Jeżeli chcesz mieć dobre i tanie wiosenne i letnie ubranie. Możesz takowe nabyć w naszej firmie

S. & R. CLOTHES SHOP

189 Springfield Ave., róg Prince ulicy,

Newark, N. J.

Wszyscy którzy przyniesą z sobą niniejsze ogłoszenie dostaną o 10% taniej.

taką zgnilizną, pomалу zatracą pierwiastki człowieczeństwa, osobistej godności, a upadając pod brzemieniem ciężaru pańszczyźnianego powoli przechyla się do stanu zaniku, lub wprost zdziczenia.

Przykłady tego, to właśnie to prześladowanie Kościoła Polsko-Katolickiego i Jego Kapłanów, a w szczególności — Ks. Józefa Zielonkę w Newarku, Ks. Marjawickich i Księdza Huszne w Polsce za to, że wskazują ludowi światło prawdy Bożej i bronią przed wyzyskiem i upodleniem ze strony grabarzy, oprawców i ciemieńców, polskiego pracującego ludu.

OSTRZEŻENIE PRZED RZYMSKIM KONKORDATEM

Jak widać z przedłożonego Sejmowi do zatwierdzenia Konkordatu papieskiego, papież domaga się od Państwa Polskiego przyznania mu i duchowieństwu jego w Polsce, t. j. „Kościołowi” swobodnego wykonywania jego władzy duchowej i jego jurysdykcji — zgodnie z prawem kanonicznym”. To żądanie równa się żądaniu przyznania papieżowi absolutnej władzy świeckiej i duchowej w naszym Państwie.

Dawniej w wiekach średnich, Kościół Rzymski nie zawierał z państwami świeckimi żadnych konkordatów, czyli umów wzajemnych dotyczących stosunku duchowieństwa Rzymskiego do Państwa, dlatego że na mocy tak zwanych Dekretaliów, zawierających sfałszowane dekrety Soborów, w całej Europie Zachodniej ujął on władzę nie tylko duchową, ale i świecką w swoje ręce, i w bulli dogmatycznej [Bonifacego VIII] „Unam Sanctam” orzekł, że biskup Rzymski dzierży w jednej ręce berło — znak władzy prawodawczej duchowej i świeckiej na całym świecie; a w drugiej miecz — znak władzy wykonawczej we wszystkich państwach, i że przeto królowie, książęta i wogóle władze państwowe

są tylko narzędziami i sługami absolutnej władzy papieskiej, stanowiąc t. z. „brachium saeculare” — ramię świeckie czyli policję papieża.

W czasach nowszych ta absolutna i nieprawna władza papieska we wszystkich państwach upadła i odtąd Kurja Rzymska stara się za pomocą zawierania tak zwanych konkordatów czyli umów z państwami zabezpieczyć choć część dawnej swej nieprawej władzy duchownej i świeckiej, aby tworzyć lub utrzymać własne państwo w państwach. Mimo to dawne dekrety i orzeczenia papieskie nie utraciły swej mocy obowiązującej, gdyż są one irrevocabilia et irreformabilia, to jest nieodwołalne i nie ulegające żadnej reformie lub odmianie według dogmatyki rzymskiej; a zatem i powyższe orzeczenia bulli dogmatycznej Bonifacego VIII, potwierdzone zresztą „Syllabusem” Piusa IX, obowiązują na sumieniu do dziś dnia wszystkich wyznawców rzymskiego Kościoła. A ponieważ przeważna część naszego społeczeństwa Polskiego, wraz z urzędnikami państwowymi uznaje nad sobą autorytet papieża, przeto Sejm nasz, gdyby przyznał papieżowi wykonywanie jego władzy duchownej i jego jurysdykcji w naszym Państwie zgodnie z dekretami i orzeczeniami papieskimi tem samem poddałby nasze Państwo naszym urzędników i nasz rząd pod władzę Kurji papieskiej; innemi słowy z Państwa Polskiego w zasadzie utworzyłby Państwo papieskie, dawne państwo kościelne.

Następnie, konkordat papieski żąda przyznania duchowieństwu rzymskiemu w naszym Państwie niezależności od kodeksu karnego; chce bowiem, żeby ksiądz rzymski nie mógł być karany więzieniem, banicją, ewentualnie i karą śmierci, za zbrodnie, jak np. za zdradę kraju, — ale tylko zamknięciem w klasztorze. Przyznanie takich przywilejów duchowieństwu rzymskiemu równoznaczneby było z przyznaniem mu zupełnej bezkarności w na-

szem państwie; boć internowanie w klasztorze, choćby w osobnem pomieszczeniu pod nadzorem policji państwowej, nie może być poczytane za żadną karę lub więzienie; klasztor bowiem to nie więzienie i nie miejsce kary, ale taki sam dom kościelny jak i inne, tylko cò do rozmiarów i liczby mieszkańców większy. Osadzenie więc kogoś za karę w klasztorze równa się bezkarności.

Dalej konkordat papieski żąda od naszego państwa stałej pensji dla księży. Takie żądanie nietylko jest przeciwnie prawu Bożemu, — powiedział bowiem Zbawiciel: „Darmoście wzięli, darmo dawajcie” — ale jest ono przeciwnie zasadzie prawa państwowego. Państwo bowiem obowiązane jest dawać utrzymanie swym urzędnikom, a nie księżom, którzy urzędnikami państwowymi nie są i na koszt wszystkich obywateli Państwa utrzymywani być nie powinni. Są oni sługami Ołtarza, niech więc sobie z Ołtarza żyją, — jak mówi Pismo św.

Niesłusznie i nieprawnie też konkordat papieski żąda od państwa naszego pomocy miecza władzy świeckiej w wykonywaniu swej jurysdykcji względem podwładnego biskupom i papieżowi duchowieństwa. Religja nie może i nie powinna być dla nikogo przedmiotem przymusu. Żaden ksiądz ani obywatel Polski, nie chcący podlegać władzy papieskiej i biskupiej, ale się opierający takowej, nie powinien być przymuszany i zniewalany przez Państwo do posłuszeństwa władzy duchownej, bo taki przymus sprzeciwia się nietylko prawu naturalnemu i Boskiemu, zapisanemu w Ewangelji, ale i Konstytucji naszej, która daje wolność wyznania wszystkim obywatelom, a zobowiązuje do wykonywania praw ustanowionych przez Państwo Polskie, a nie przez cudzoziemskie, w tym razie — papieskie.

Konstytucja nie może dawać sankcji prawnej kanonom różnych Kościołów i wyznań, gdyż kanony te często

króć nawzajem się sobie sprzeciwiają i są szkodliwe dla Państwa. Myślą przewodnią naszej Konstytucji jest ustanowienie dla wszystkich obywateli jednego prawa, jednego kodeksu obowiązującego jednakowo wszystkich obywateli Państwa, a nie przywilejowanie jednych ze szkodą dla drugih.

D. C. N.

**Zawsze świeże spożywcze produkta
na składzie, poleca Szanownym
Rodakom**

**JÓZEF GAJDZIK
311 NORFOLK ULICA
Newark, N. J.**

**Phone Market 9749—1559
P. D. MUCHA
KRAJOWA APTEKA
205 COURT ULICA, róg Broome,
Newark, N. J.**

**JAN ŁOZOWSKI
POLSKA BUCZERNIA
wyrób świeżego mięsa i skład doskonałych
wyróbów masarskich
64 SO. ORANGE AVE.**

**Telefon Market 7921
Zawsze świeże i Dobre Lekarstwa i
Chemikalia można dostać w APTECE
McEVOYS**

SPRINGFIELD AVE., róg High St.

**Zapraszam moich znajomych i przyjaciół,
do mojej nowootwartej**

**RESTAURACJI
EDWARD SOROCZYŃSKI, Właśc.
144 Howard St., Newark, N. J.**

Tel. Mulberry 3199—6395

**I. SIEGEL
FARBY, POKOSTY, OLEJE.
TAPETY.**

8 CHARLTON STREET,

przy Springfield Ave., Newark.

Wielkiej Wartości

**SAMOGRAJĄCE
FORTEPIANY
OD \$225 W GÓRĘ**

FONOGRAFY

OD

\$19tu W GÓRĘ

GRIFFITH PIANO CO.

NEWARK, N. J.

605-607 Broad Street

Phone Market 4540

FRANK L. ADAM

Asekuruję domy, okna wystawowe,
Automobile, piece parowe oraz wszel-
kie inne interesa.

772 Broad Street, Newark, N. J.

United States Savings Bank Bldg.

SILVER & STEINBERG

Zakład Artystyczno-Fotograficzny

Mówimy po Polsku

275 Fiftennth Ave., Newark, N. J.

Telefon Market 7339

JÓZEF ROTH

Polsko-Słowacki Pierwszorządny

MĘSKI KRAWIEC

Czyszczenie, prasowanie i reperacja

naszą specjalnością.

182 WEST STREET

między Montgomer i W. Kinney

Tel. Bergen 3483.

DR. LEON BANACH

2834 Hudson Boulevard Jersey City

MARJAN NÓWAKOWSKI

Polska Gospoda

25 Broome ST.

DR. B. B. MATZ

Polski Dentysta

3 Belmont Ave.

Tel. Bigelow 5117.

BIURO REALNOŚCIOWE

Sprzedaje domy, farmy, loty i różne
interesa handlowe.

Pomagam w wypożyczaniu pienię-
dzy na hipotekę.

ST. KONIOR

584 GROVE ST., IRVINGTON, N. J.

Dajemy z każdym fortepianem 100 mu-
zycznych rolek i ławeczkę za \$195.

Niewielki zadatek, a reszta na mie-
siężne spłaty bez procentu.

DOLL & SONS

561 BROAD ST., NEWARK, N. J.

Otwarty do 9 wieczór.